

Voorstel aan de gemeenteraad

Utrechtse Onderwijsagenda 2024 - 2027

Beleidsveld	Onderwijs
Organisatieonderdeel	Maatschappelijke Ontwikkeling
Opsteller	Marianne van Teunenbroek en Ruth ten Hove
Kenmerk	12085898
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

- 1) In te stemmen met de inhoudelijke lijn van de Utrechtse Onderwijsagenda - Werkagenda 2024-2027 met daarin de vijf hoofdthema's:
 - a. *Sociaal-emotionele ontwikkeling*: We ondersteunen kinderen bij het ontwikkelen van hun eigen persoonlijkheid én veerkracht. Hierdoor zijn ze beter in staat om met tegenslag om te gaan en een eigen weg te vinden in de maatschappij, juist ook voor wie dit niet vanzelfsprekend is.
 - b. *Stevige basis voor ontwikkeling*: Basisvaardigheden zijn essentieel om mee te doen in de maatschappij. Deze staan echter onder druk, vooral in de buurten waar de kansen van kinderen lager zijn dan gemiddeld. We werken samen om de basisvaardigheden voor alle Utrechtse kinderen op niveau te krijgen.
 - c. *Flexibel samenwerken en huisvesten*: Gebouwen moeten toegankelijk zijn voor alle kinderen. Inclusief (ver)bouwen wordt daarom ons streven, zodat steeds meer kinderen en jongeren kunnen opgroeien en naar school kunnen in de wijk waar zij wonen. Ook verlagen we de drempel en verbeteren we de toegankelijkheid van voorzieningen zodat deze beter vindbaar zijn. Door flexibel (ver)bouwen zorgen we dat voorzieningen optimaal benut worden. Hierdoor bereiken we meer kinderen voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is.
 - d. *Versterking van de professional*: Voldoende onderwijsprofessionals zijn dé motor achter gelijke kansen. Gelet op de uitdaging die het tekort aan onderwijsprofessionals biedt, is samenwerking en solidariteit binnen de Utrechtse Onderwijs Agenda belangrijk. Elke leerling, ongeacht de school of buurt, verdient toegang tot voldoende docenten. We zetten daarom de ambities van Utrecht Leert stevig door, met als doel het terugdringen van het tekort aan onderwijsprofessionals en het ondersteunen van de ontwikkeling van onderwijsprofessionals. Tegelijkertijd ondersteunen we samenwerking tussen sectoren om, zelfs bij beperkte beschikbaarheid, de kwaliteit van het onderwijs te handhaven.
 - e. *Doorlopende ontwikkelijn*: De ontwikkeling van kinderen moet leidend zijn, niet het systeem of de route die is uitgestippeld. Drempels halen we daarom zo veel mogelijk weg en overgangen worden flexibeler. Leidend moet zijn wat nodig is, niet wat er binnen het systeem past.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Het college stelt de raad voor om in te stemmen met de inhoudelijke lijn van de Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) 2024-2027. Dit is de tweede meerjarige agenda die door de UOA-partners is ontwikkeld. De agenda vertaalt de Koers voor 2040 naar concrete ambities voor het Utrechtse onderwijs en laat zien welke doelen, ambities en resultaten de komende periode nagestreefd worden.

Context

Gemeenten hebben de wettelijke opdracht om jaarlijks te overleggen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over het bevorderen van integratie, het voorkomen van segregatie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de inschrijving en toelating. Dit overleg staat in de wet genoemd als Lokaal Educatieve Agenda (LEA). Als afgeleide daarvan noemen wij dit in Utrecht de Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA). Het doel van dit netwerk en de bijbehorende werkagenda is voor gemeente en onderwijspartners in de stad om op basis van wederkerigheid en gelijkwaardigheid te komen tot gezamenlijke afspraken over het onderwijsbeleid en om vanuit die gezamenlijkheid kwalitatief hoogwaardige onderwijs(voorzieningen) te bieden aan de Utrechtse jeugd.

In het coalitieakkoord 2022-2026 schetst het college hoge ambities voor het Utrechtse onderwijs, en benoemt dat deze ambities verder uitgewerkt worden met de deelnemers van de UOA. De UOA is geen organisatie, het is een netwerksamenwerking van de gemeente en Utrechtse onderwijspartijen. In de UOA zijn de bestuurders van gemeente, de voorschoolse educatie, het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs vertegenwoordigd, evenals de bestuurders van de lerarenopleidingen en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Zij werken met elkaar samen op basis van een vastgestelde meerjarenagenda.

In 2022 is de Koers voor 2040 ontwikkeld: de ambitie van de UOA voor de lange termijn. De agenda van de UOA is overkoepelend voor andere onderwijsagenda's in de stad en zorgt via haar leden voor goede verbindingen. De vorige agenda beschreef een periode tot en met 2022. De nu voorliggende UOA-agenda 2024 – 2027 markeert de start van een volgende periode en is ook een middel om de ambities zoals beschreven in de Koers voor 2040, te verwezenlijken.

Om te kunnen voldoen aan de behoefte aan meer concrete en uitgewerkte ambities, is het noodzakelijk om het financiële overzicht te herijken. Om dit te bewerkstelligen hebben we binnen de programmabegroting onderwijs, het Integraal Huisvestingsplan (IHP) en binnen Volksgezondheid gekeken naar beschikbare middelen. In dit raadsvoorstel zijn de betreffende ambities die extra investering vereisen, gekoppeld aan de bijbehorende begrotingen.

Algemeen geldt dat we alle gemeentelijke ambities dekken vanuit de huidige programmabegroting onderwijs, onder voorbehoud van de besluitvorming in het licht van de actuele financiële situatie en de bezuinigingsopgave ten gevolge daarvan. Daar waar besluitvorming plaats vindt op de programmabegroting onderwijs, heeft dit invloed op de uitvoering van de UOA agenda.

Juridische context

Het college heeft de wettelijke opdracht om regelmatig overleg te voeren met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties over gedeelde onderwijsthema's zoals deelname aan voorschoolse educatie, het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie, het bestrijden van onderwijsachterstanden en de afstemming over inschrijvings- en toelatingsprocedures. De oorsprong hiervan ligt bij de wet op het primair onderwijs (WPO art. 161) en in de wet op het voortgezet onderwijs (WVO art. 3.42).

De UOA 2024-2027 is ontwikkeld voor en door Utrechtse onderwijs- en jeugdprofessionals en ook ouders, leerlingen, onderwijsprofessionals en studenten hebben input kunnen leveren. Het is daarmee niet alleen een bestuurlijk document en wijkt daarmee af van onze standaard voor beleidsdocumenten.

Het college is op basis van de wetgeving bevoegdheid om afspraken met schoolbesturen te maken. De Utrechtse Onderwijsagenda 2024-2027 heeft kenmerken van een beleidsnota en past als zodanig in het kader van Sturen en Verantwoorden. De UOA vertaalt de gezamenlijke ambities van het college en de onderwijspartners zoals eerder benoemd voor het Utrechtse onderwijs naar ambitieuze

doelstellingen voor de komende vier jaar. Om die reden hecht het college er waarde aan dat de raad instemt met de inhoudelijke lijn van de UOA 2024-2027 omdat dit zo wezenlijk en kaderstellend is voor de koers van alle onderwijspartners en de gemeente gezamenlijk.

Beslistermijn

Het is noodzakelijk om spoedig duidelijkheid te bieden aan schoolbesturen, aangezien de besturen hun strategische beleidsplannen afstemmen op de afspraken in voorliggende werkagenda.

Beoogd effect

De Utrechtse onderwijspartners hebben een duidelijke gezamenlijk ambitie zoals verwoord in de Koers 2040: in 2040 is er één doorlopende ontwikkelingslijn voor ieder kind in Utrecht. De Utrechtse onderwijspartners werken in netwerkverband effectief samen aan doelen voor de komende vier jaar en zetten stappen om de Koers voor 2040 te verwezenlijken. De beoogde effecten zijn verwoord per thema in de Utrechtse Onderwijsagenda 2024-2027.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

2019: [Raadsvoorstel en raadsbrief Utrechtse Onderwijs Agenda 2019 –2022 'Utrecht groeit met je mee'](#)

2022: [Raadsbrief over eind werkagenda 2019-2022 en aanbieden Koersdocument het Utrechtse onderwijs in 2040](#)

26 juni 2023: Ingetrokken [Raadsvoorstel UOA 2023 – 2026](#) aangeboden

5 oktober 2023: [Toezegging: nieuw raadsvoorstel UOA 2023-2026](#)

Het college is verzocht om de agenda meer in lijn te brengen met wettelijke taken in de Lokaal Educatieve Agenda, waaronder zaken als kansengelijkheid, segregatie, inclusie en het bestrijden van onderwijsachterstanden. Ook lag er een behoefte aan meer verbinding met de uitgangspunten van het coalitieakkoord 2022-2026 en aan meer concrete en uitgewerkte ambities. Vanwege de uitvoerbaarheid is de periode die de agenda beslaat aangepast naar 2024-2027.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	In te stemmen met de inhoudelijke lijn van de Utrechtse Onderwijs Agenda - Werkagenda 2024-2027 met daarin de vijf hoofdthema's: <i>Sociaal-emotionele ontwikkeling:</i> We ondersteunen kinderen bij het ontwikkelen van hun eigen persoonlijkheid én veerkracht. Hierdoor zijn ze beter in staat om met tegenslag om te gaan en een eigen weg te vinden in de maatschappij, juist ook voor wie dit niet vanzelfsprekend is. <i>Stevige basis voor ontwikkeling:</i> Basisvaardigheden zijn essentieel om mee te doen in de maatschappij. Deze staan echter onder druk, vooral in de buurten waar de kansen van kinderen lager zijn dan gemiddeld. We werken samen om de basisvaardigheden voor alle Utrechtse kinderen op niveau te krijgen. <i>Flexibel samenwerken en huisvesten:</i> Gebouwen moeten toegankelijk zijn voor alle kinderen. Inclusief (ver)bouwen wordt daarom ons streven, zodat steeds meer kinderen en jongeren kunnen opgroeien en naar school kunnen in de wijk waar zij wonen. Ook verlagen we de drempel en verbeteren we de toegankelijkheid van voorzieningen zodat deze beter vindbaar zijn. Door flexibel (ver)bouwen zorgen we dat voorzieningen optimaal benut worden. Hierdoor bereiken we meer kinderen voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is. <i>Versterking van de professional:</i> Voldoende onderwijsprofessionals zijn dé motor achter gelijke kansen. Gelet op de uitdaging die het tekort aan onderwijsprofessionals biedt, is samenwerking en solidariteit binnen de Utrechtse Onderwijs Agenda belangrijk. Elke leerling, ongeacht de school of buurt, verdient toegang tot voldoende docenten. We zetten daarom de ambities van Utrecht Leert stevig door, met als doel het terugdringen van het tekort aan en het ondersteunen van de ontwikkeling van onderwijsprofessionals. Tegelijkertijd ondersteunen we

	samenwerking tussen sectoren om, zelfs bij beperkte beschikbaarheid, de kwaliteit van het onderwijs te handhaven. e. <i>Doorlopende ontwikkelijn</i>: De ontwikkeling van kinderen moet leidend zijn, niet het systeem of de route die is uitgestippeld. Drempels halen we daarom zo veel mogelijk weg en overgangen worden flexibeler. Leidend moet zijn wat nodig is, niet wat er binnen het systeem past.
Argumenten	
1.1	<u>Met de vijf thema's die zijn uitgewerkt in de Utrechtse Onderwijsagenda leveren we een belangrijke bijdrage aan onze doelstelling om in Utrecht alle kinderen en jongeren gelijke kansen en de mogelijkheid te bieden en hun talenten te ontwikkelen.</u> Deze UOA 2024-2027 is de gezamenlijke visie van de onderwijspartners in de stad en verwoordt de gedeelde ambities, de grote opgaven en wat partners gezamenlijk willen bereiken voor goed onderwijs in Utrecht. Via deze UOA 2024-2027 worden ook de ambities uit het coalitieakkoord concreet gemaakt en zetten we de eerste stappen richting de toekomstvisie voor 2040 zoals eerder gedeeld met de raad in de Koers UOA 2040.
1.2	<u>De vijf inhoudelijke thema's in de UOA zijn actueel en relevant en kunnen rekenen op breed draagvlak onder de partners.</u> De inhoudelijke thema's zijn breed gedragen en afgestemd met de partners in de stad. De inzet op deze vijf thema's draagt bij aan het aanpakken van de brede uitdagingen die nú urgent zijn in het onderwijs en in de stad: het bevorderen van kansengelijkheid en inclusie en het aantrekken van voldoende onderwijs professionals.
1.3	<u>Hiermee wordt het belang van de samenwerking tussen gemeente en onderwijspartners onderstreept, en wordt bevestigd dat het deze agenda gezamenlijke gedeelde ambities bevat van gemeente en onderwijsbesturen.</u> De agenda zet onder andere in op kansengelijkheid, dit is een belangrijke prioriteit die onderschreven wordt in het coalitieakkoord. De samenwerking binnen de UOA wordt ook in het coalitieakkoord genoemd als een belangrijk middel om kansengelijkheid te bevorderen.
Kanttelingen/Risico's	
1.1	<u>Voor de realisatie van de doelen in de UOA zijn we afhankelijk van de gezamenlijke inspanning van de UOA-partners.</u> De UOA is een netwerk, waar de gemeente één partner, gelijkwaardig aan de onderwijsinstellingen, is. In hoeverre de ambities waargemaakt worden hangt voor een groot deel af van de inzet van de Utrechtse onderwijspartners. De gemeente werkt zeer constructief met hen samen, maar kan niet eenzijdig sturen.
1.2	<u>De financiële dekking van de ambities in de UOA is onder voorbehoud van de besluitvorming in het licht van de actuele financiële situatie en de bezuinigingsopgave ten gevolge daarvan.</u> De ambities kunnen vanuit de huidige begroting Onderwijs gedekt worden. Voor de ambities die implicaties hebben voor onderwijshuisvesting geldt dat de dekking hiervoor nog bij voorjaarsnota, dan wel via het Integraal Huisvestingsplan (IHP) gevonden moet worden. Bij negatieve financiële effecten op de begroting van onderwijs, als gevolg van eventuele bezuinigingen, zal de uitvoering van de beschreven ambities onder druk komen te staan en moet er mogelijk versoberd of geschrapt worden.

Financiën

De ambities uit deze werkagenda worden gezamenlijk gedragen door de leden van de UOA. Dat wil zeggen dat alle partners (onderwijs en gemeente) zich aan de inhoud van de UOA committeren en hun (strategische meerjaren-)beleid hierop laten aansluiten en hun middelen ook volgens die lijn aanwenden. Iedere partner heeft daarbinnen zijn eigen verantwoordelijkheidsgebied en mandaat: de schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor scholen en het onderwijs dat gegeven wordt. De schoolbesturen ontwikkelen meerjarig strategisch beleid dat kaderstellend is voor de schoollocaties, die op basis van de koers van het schoolbestuur hun jaarplannen ontwikkelen. Schoolbesturen koppelen hun begroting aan dit strategisch meerjarenbeleid. In het strategische beleidsplan van SPO Utrecht staat bijvoorbeeld: '[...] Als Utrechtse onderwijspartners hebben we dit concreter gemaakt in de Utrechtse Onderwijs Agenda en uitgewerkt in een werkagenda. Wij onderschrijven deze agenda en geven er mede vorm aan.'

De gemeente is verantwoordelijk voor (onder andere) onderwijshuisvesting en de bibliotheek. De gemeente zet daarnaast bestaande programma's in het onderwijs voort zoals Gezond Gewicht op School, het Utrechtse Beweegprogramma en de Gezonde School Aanpak.

Ambities en financieel voorbehoud

In het financiële overzicht in de bijlage van de UOA geven we per thema aan welke ambities niet bekostigd kunnen of zullen worden door de schoolbesturen, over welke bedragen het op hoofdlijnen gaat, en hoe we deze ambities willen bekostigen. Algemeen geldt dat we alle gemeentelijke ambities dekken vanuit de huidige programmabegroting onderwijs, onder voorbehoud van de besluitvorming in het licht van de actuele financiële situatie en de bezuinigingsopgave ten gevolge daarvan. Voor de ambities die implicaties hebben voor onderwijshuisvesting geldt bovendien dat de dekking hiervoor nog bij voorjaarsnota, dan wel via het Integraal Huisvestingsplan (IHP) gevonden moet worden. Eventuele negatieve effecten zouden vanaf 2025 kunnen plaatsvinden. Medio 2025 zal er een midterm review georganiseerd worden om de financiële situatie te bespreken en eventuele bijsturingen ter besluitvorming voor te leggen aan college.

Vervolg

Om de ambities uit de werkagenda te realiseren worden onder regie van de UOA de volgende stappen gezet:

1. Projectstructuur inrichten

Op elk van de vijf thema's vormen we een projectteam, bestaande uit een afvaardiging van de betrokken organisaties (onderwijs en kinderopvang), bestaande netwerken en de gemeente. Dit zijn vaak mensen die werken in de praktijk, maar we zorgen ook voor verrijking met mensen vanuit kennisinstituten en beleidsadviseurs. We denken aan zo'n 4-6 mensen per projectteam, zodat we snel kunnen schakelen en handelen, maar ook genoeg capaciteit hebben om impact te maken. Aan ieder thema verbindt zich in elk geval één UOA-bestuurder die in de dagelijkse praktijk betrokken is op dit thema. Zo blijft het eigenaarschap van de werkagenda bij de UOA en kunnen we knelpunten die zich mogelijk voordoen en die vragen om een bestuurlijke oplossing aanpakken.

2. Bestaande initiatieven en structuren inventariseren

De projectteams zullen zich verhouden tot bestaande initiatieven en structuren. Het is niet de bedoeling dat we met deze agenda dingen dubbel doen, maar juist versterken waar we er al mee bezig zijn. Daarvoor is het nodig om een goed overzicht te hebben van alles wat er voor initiatieven en structuren zijn in onze stad en vanuit het projectteam daarop aan te sluiten. Het projectteam kan als een aanjager en motor extra beweging brengen, zodat de initiatieven en structuren maximaal worden benut om de gezamenlijke doelstellingen en resultaten op de thema's te realiseren. Ook kunnen zij meedenken over hoe de gezamenlijk partners van de UOA de capaciteit en middelen zo kunnen richten dat er een beter resultaat wordt behaald.

3. Uitvoeringsplannen maken

De projectteams zullen aan de hand van de werkagenda van de UOA jaarplannen maken met concrete doelen en bijbehorende acties.

4. Uitvoeren en monitoren

In het kader van monitoring organiseren we een midtermreview en een eindevaluatie aan het einde van de looptijd van de werkagenda. De uitkomsten hiervan worden gebruikt om tussentijds bij te sturen en om te verantwoorden. De uitkomsten worden gedeeld met de raad.

5. Informeren en verantwoorden

Via de kwartaalbrieven onderwijs informeren we de raad over de voortgang per thema.

Participatie

Op verschillende manieren heeft participatie plaatsgevonden in het proces tot dit voorstel. Deze input is zorgvuldig meegenomen in de totstandkoming van de werkagenda 2024 – 2027.

Raadplegen

- Interviews met UOA-leden;
- Er is aan jongeren gevraagd advies te geven door hen te betrekken via leerling- en studentenraden PO en VO en de mbo-studentenraad MBO-sr030;
- Er zijn gesprekken gevoerd met de Aob, de algemene lerarenvakbond;

Co-creëren

- Twee ontwikkelkamers (werksessies) met een brede vertegenwoordiging van onderwijs, jeugd en partners

Communicatie

De voorliggende versie wordt tegelijkertijd met de publicatie van dit raadsvoorstel gedeeld met alle UOA-leden en betrokkenen bij de ontwikkeling van de UOA 2024-2027. Daarnaast organiseren we een speciale bijeenkomst over de werkagenda waar verschillende deskundigen, genodigden en de doelgroep zelf de stad Utrecht informeren over de gekozen thema's en belangrijke mijlpalen.

(Niet)Referendabel

Het betreft een raadsvoorstel ter uitvoering van een besluit van een hoger bestuursorgaan of de wetgever waaromtrent de raad geen beleidsvrijheid heeft (artikel 1:2 lid 2 onder k Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Utrechtse Onderwijsagenda 2024 – 2027

Bijlagen informatief

-